

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**, narozena dne X
bytem X

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dnů 14. 7. 2025 č. j. 10.04-000071/25-0002, 15. 7. 2025 č. j. 10.04-000072/25-0002, 15. 7. 2025 č. j. 10.04-000073/25-0002, 21. 7. 2025 č. j. 10.04-000075/25-0002 a 23. 7. 2025 č. j. 10.04-000076/25-0002,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

- 1. Žalobkyně se domáhala vyslovení nicotnosti, event. zrušení pěti v záhlaví označených rozhodnutí žalované, jimiž předseda žalované jí ve všech případech neurčil advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“).
- 2. Podle rozhodnutí ze dne 14. 7. 2025 č. j. 10.04-000071/25-0002 žalobkyně požádala o určení advokáta k zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem (dále jen „NSS“) ke sp. zn. 4 As 102/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

2025 č. j. 22 A 20/2024-27. Jelikož žalobkyně v žádosti neuvedla datum doručení rozhodnutí, proti němuž podala opravný prostředek, ani datum zahájení řízení u NSS, žalovaná dovodila, že žalobkyně neprokázala včasné podání žádosti o určení advokáta. Současně žalovaná uvedla, že žalobkyně v žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí již odmítli poskytnout požadovanou právní službu. Neosvědčila tedy, že si nemohla zajistit právní službu jinak (na smluvním základě) podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii.

3. Podle rozhodnutí ze dne 15. 7. 2025 č. j. 10.04-000072/25-0002 žalobkyně požádala o určení advokáta k zastoupení v řízení před NSS pod sp. zn. 5 As 88/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2025 č. j. 9 A 124/2023-68. Jelikož žalobkyně v žádosti neuvedla datum doručení rozhodnutí, proti němuž podala opravný prostředek, ani datum zahájení řízení u NSS, žalovaná dovodila, že žalobkyně neprokázala včasné podání žádosti o určení advokáta. Současně žalovaná uvedla, že žalobkyně v žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí již odmítli poskytnout požadovanou právní službu. Neosvědčila tedy, že si nemohla zajistit právní službu jinak (na smluvním základě) dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii.
4. Podle rozhodnutí ze dne 15. 7. 2025 č. j. 10.04-000073/25-0002 žalobkyně požádala o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti usnesení NSS ze dne 4. 4. 2025 č. j. 10 As 10/2025-52. Žalovaná uvedla, že žalobkyně v žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí již odmítli poskytnout požadovanou právní službu. Neosvědčila tedy, že si nemohla zajistit právní službu jinak (na smluvním základě) dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Současně žalovaná uvedla, že žalobkyně nepodala žádost o určení advokáta včas. V žádosti žalobkyně uvedla datum doručení posledního rozhodnutí soudu dne 14. 4. 2025, poslední den lhůty pro podání ústavní stížnosti by tak připadl na den 16. 6. 2025. Žalované však žádost žalobkyně byla doručena dne 9. 6. 2025. Podle žalované ve lhůtě sedmi dnů do uplynutí lhůty pro podání ústavní stížnosti nelze určit advokáta k poskytnutí právní služby, a pokud by žalobkyni byl advokát určen, nebyl by v tak krátké době schopen jí poskytnout právní službu v potřebné kvalitě. Žalobkyně zároveň neuvedla, že by ústavní stížnost podala sama, lhůtu by tak měla zachovanou.
5. Podle rozhodnutí ze dne 21. 7. 2025 č. j. 10.04-000075/25-0002 žalobkyně požádala o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti usnesení NSS ze dne 24. 4. 2025 č. j. 6 As 329/2023-34. Žalovaná uvedla, že žalobkyně v žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí již odmítli poskytnout požadovanou právní službu. Neosvědčila tedy, že si nemohla zajistit právní službu jinak (na smluvním základě) dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Současně žalovaná uvedla, že žalobkyně nepodala žádost o určení advokáta včas. V žádosti žalobkyně uvedla datum doručení posledního rozhodnutí soudu 24. 4. 2025, poslední den lhůty pro podání ústavní stížnosti by tak připadl na 24. 6. 2025. Žalované však žádost žalobkyně byla doručena dne 18. 6. 2025. Podle žalované ve lhůtě šesti dnů do uplynutí lhůty pro podání ústavní stížnosti nelze určit advokáta k poskytnutí právní služby, a pokud by žalobkyni byl advokát určen, nebyl by v tak krátké době schopen jí poskytnout právní službu v potřebné kvalitě. Žalobkyně zároveň neuvedla, že by ústavní stížnost podala sama, lhůtu by tak měla zachovanou.
6. Podle rozhodnutí ze dne 23. 7. 2025 č. j. 10.04-000076/25-0002 žalobkyně požádala o určení advokáta k zastoupení v řízení před NSS pod sp. zn. 10 As 110/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2025 č. j. 18 A 88/2024-51. Žalovaná uvedla, že žalobkyně v žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí již odmítli

poskytnout požadovanou právní službu. Neosvědčila tedy, že si nemohla zajistit právní službu jinak (na smluvním základě) dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii.

7. Proti těmto rozhodnutím žalované brojí žalobkyně podanou žalobou.
8. Žalobkyně ke všem pěti napadeným rozhodnutím namítá vnitřní rozpornost výroků. Podle žalobkyně ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii ani po novele účinné ode dne 1. 1. 2024 nepočítá s určením advokáta za úplatu. Toto ustanovení nadále obsahuje pouze právo na určení advokáta k poskytnutí *a)* právní porady podle § 18a zákona o advokacii a *b)* právní služby podle § 18c zákona o advokacii, tj. bezplatné právní služby. Absence zákonné úpravy pravidel pro určení advokáta za úplatu představuje jádro žalobní argumentace. Žalobkyně má za to, že žalovaná nebyla oprávněna rozhodnout podle § 18c zákona o advokacii a požadovat splnění podmínek stanovených v § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii, tato ustanovení nebyla novelou zákona o advokacii účinnou od 1. 1. 2024 dotčena. Žalovaná nastavila podmínky pro určení advokáta za úplatu bez zákonného podkladu. Povinnosti však mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Žalobkyně pokládá z tohoto důvodu napadená rozhodnutí za nicotná. Žalobkyně citovala z rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 10. 2024 č. j. 18 A 17/2024-42, jenž v obdobné věci aproboval závěry žalované, s čímž nesouhlasí.
9. Žalobkyně poukazuje na to, že nový formulář *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* (§ 18c odst. 4 věta druhá zákona o advokacii), který je přílohou č. 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb., obsahuje povinné údaje, které vyplývají z § 18 odst. 2 zákona o advokacii (ustanovení zástupce soudem a uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů). Žalobkyně zpochybňuje, že tento formulář má oporu v nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21. Totéž platí i pro vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb. Podle žalobkyně je též otázkou, zda se novela účinná od 1. 1. 2024 měla či neměla projevit ve vztahu k bodu 54 nálezů sp. zn. Pl. ÚS 44/21 v § 18 odst. 2 zákona o advokacii za účelem vytvoření právního rámce i pro majetné žadatele.
10. Žalobkyně je přesvědčena, že správní soudy se dosud nevypořádaly s tím, že vedle sebe neobstojí ust. § 23 odst. 5 a ust. § 18c zákona o advokacii. První explicitně upravuje možnost požádat o určení advokáta za úplatu, avšak činí tak podle § 18c, který neobsahuje slovní spojení *za úplatu* a je v rozporu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21.
11. K otázce (ne)včasnosti žádosti žalobkyně uvádí, že podle rozsudku NSS ze dne 17. 5. 2023 č. j. 9 As 122/2022-36 nelze zamítnout žádost žadatele jen na základě skutečnosti, že do uplynutí určité lhůty zbývá několik dnů.
12. Podle žalobkyně žalovaná zatížila řízení vadami, které způsobují nicotnost rozhodnutí, resp. nezákonnost, jejich důsledkem je odeprání žalobkyni práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 a práva na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Zároveň navrhla, aby soud věc předložil Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Žalobkyně za důkazy označila napadená rozhodnutí.
13. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout. K otázce nesplnění podmínky uvedení jmen dvou oslovených advokátů, kteří odmítli poskytnout požadovanou právní službu uvedla, že novela zákona o advokacii účinná od 1. 1. 2024 přinesla mimo jiné nové znění § 23 odst. 5, podle něhož *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, bradí jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak*. Toto ustanovení

je ovšem nutno vykládat ve vztahu k § 18c odst. 3 zákona o advokacii, podle kterého *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů*. Žalobkyně žádala o určení advokáta za úplatu, nemohlo se jednat o poskytnutí právní služby na náklady státu. Při určení advokáta za úplatu totiž hradí odměnu určenému advokátovi klient. V takovém případě bylo povinností žalobkyně označit alespoň dva advokáty, na které se neúspěšně obrátila se žádostí o poskytnutí poptávané právní služby. Tuto zákonnou podmínku však žalobkyně nesplnila.

14. Žalovaná k otázce nikoli včasného podání žádosti konstatovala, že v řízeních vedených pod sp. zn. 10.04-000071/25 a 10.04-000072/25 nebylo možné posoudit včasné podání žádosti žalobkyní, protože žalobkyně neuvedla datum doručení posledního rozhodnutí soudu, které chtěla napadnout stížností. Nestačí zjistit (jinak, bez součinnosti žalobkyně), kdy bylo zahájeno řízení o kasační stížnosti podané žalobkyní bez řádného právního zastoupení, ale kdy jí bylo poslední rozhodnutí soudu, které napadla, doručeno. Včasnost žádosti o určení advokáta musí prokazovat žalobkyně. V řízeních vedených žalovanou pod sp. zn. 10.04-000073/25 a 10.04-000075/25 žalobkyně podala žádosti o určení advokáta sedm, resp. šest, dní přede dnem, v němž mělo dojít k požadovanému úkonu, k podání ústavní stížnosti. Žalobkyně přitom v žádosti neuvedla, že by si ústavní stížnost podala sama. Podle judikatury žadatel musí být aktivní, musí se řádně a včas starat o svá práva, a nikoli *na poslední chvíli*. V daném případě žalobkyně šest či sedm dnů před koncem lhůty pro podání stížnosti žádala o určení advokáta. Podle převažujících závěrů správních soudů přibližně do dvou týdnů před koncem lhůty je již žádost opožděná. Ve věci sp. zn. 10.04-000076/25 není rozhodnutí žalované vybudováno na důvodu podání žádosti o určení advokáta nikoli včas.
15. Den před konáním nařízeného jednání, dne 9. 3. 2026, byla Městskému soudu v Praze doručena omluva žalobkyně z jednání, v ní současně žalobkyně setrvala na již uplatněné argumentaci ohledně nicotnosti napadeného rozhodnutí, kterou rozšířila o úvahu, zda žalovanou má být Česká advokátní komora či její předseda. Shodného dne, tedy dne 9. 3. 2026, byla Městskému soudu v Praze doručena omluva žalované.
16. Jelikož se účastníci jednání dne 10. 3. 2026 neúčastnili, Městský soud v Praze projednal věc v jejich nepřítomnosti (§ 49 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“), přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud neshledal žalobu důvodnou.
17. Soud neshledal důvod, aby prováděl důkaz napadenými rozhodnutími, jak navrhovala žalobkyně, z napadených rozhodnutí soud vychází při jejich přezkumu.
18. Ze správního spisu vyplývají tyto rozhodné skutečnosti:
19. Dne 6. 6. 2025 žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu pro řízení vedené před NSS pod sp. zn. 4 As 102/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2025 č. j. 22 A 20/2024-27. Formulářová *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* spolu s přílohou, v níž žalobkyně vyjádřila pochybnost o zákonnosti formuláře a požadavku na uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů, byla žalované doručena dne 9. 6. 2025. Rozhodnutím č. j. 10.04-000071/25-0002, které bylo žalobkyni doručeno dne 18. 7. 2025, žalovaná neurčila žalobkyni advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

20. Dne 6. 6. 2025 žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu pro řízení vedené před NSS pod sp. zn. 5 As 88/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2025 č. j. 9 A 124/2023-68. Formulářová *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* spolu s přílohou, v níž žalobkyně vyjádřila pochybnost o zákonnosti formuláře a požadavku na uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů, byla žalované doručena dne 9. 6. 2025. Rozhodnutím č. j. 10.04-000072/25-0002, které bylo žalobkyni doručeno dne 23. 7. 2025, žalovaná neurčila žalobkyni advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu.
21. Dne 6. 6. 2025 žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu pro řízení vedené před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti usnesení NSS ze dne 4. 4. 2025 č. j. 10 As 10/2025-52. Formulářová *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* spolu s přílohou, v níž žalobkyně vyjádřila pochybnost o zákonnosti formuláře a požadavku na uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů, byla žalované doručena dne 9. 6. 2025. Rozhodnutím č. j. 10.04-000073/25-0002, které bylo žalobkyni doručeno dne 23. 7. 2025, žalovaná neurčila žalobkyni advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu.
22. Dne 17. 6. 2025 žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu pro řízení vedené před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti rozsudku NSS ze dne 24. 4. 2025 č. j. 6 As 329/2023-34. Formulářová *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* spolu s přílohou, v níž žalobkyně vyjádřila pochybnost o zákonnosti formuláře a požadavku na uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů, byla žalované doručena dne 18. 6. 2025. Rozhodnutím č. j. 10.04-000075/25-0002, které bylo žalobkyni doručeno dne 28. 7. 2025, žalovaná neurčila žalobkyni advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu.
23. Dne 17. 6. 2025 žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu pro řízení vedené před NSS pod sp. zn. 10 As 110/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2025 č. j. 18 A 88/2024-51. Formulářová *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* spolu s přílohou, v níž žalobkyně vyjádřila pochybnost o zákonnosti formuláře a požadavku na uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů, byla žalované doručena dne 18. 6. 2025. Rozhodnutím č. j. 10.04-000076/25-0002, které bylo žalobkyni doručeno dne 28. 7. 2025, žalovaná neurčila žalobkyni advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu.
24. Městský soud v Praze posoudil věc následovně:
25. Městský soud v Praze především konstatuje, že litigiozní žalobkyně iniciovala u Městského soudu v Praze více než 200 obdobných sporů proti žalované (ke dni rozhodnutí soudu). V nyní posuzované věci tudíž soud vycházel z dříve vyslovených závěrů napříč jednotlivými senáty, viz např. rozsudky ze dne 20. 5. 2025 č. j. 11 A 128/2024-43, či ze dne 28. 5. 2025 č. j. 9 A 15/2025-43, či ze dne 9. 12. 2025 č. j. 3 A 91/2025-38), a neshledal žádný důvod se od nich odchýlit.
26. Spor i v této věci se vede především o tom, zda žalovaná neurčení advokáta oprávněně odůvodnila tím, že žalobkyně neuvedla a nedoložila, že dva oslovení advokáti jí odmítli poskytnout požadovanou právní službu.
27. V logice soudního přezkumu by se měl soud nejprve zabývat namítanou nicotností a nepřezkoumatelností napadených rozhodnutí. S ohledem na skutečnost, že posouzení

uvedené námitky závisí na vyřešení meritorních otázek, jimiž se soud bude zabývat níže, soud na tomto místě toliko konstatuje, že žádnou z tvrzených vad neshledal. Napadená rozhodnutí nejsou nicotná, jsou založena na řádném zákonném podkladě.

28. Pro úplnost soud dodává k rozvinutí této námitky (zda žalovaným orgánem je Česká advokátní komora či její předseda), že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 11. 2025 č. j. 1 As 293/2024-46 dospěl k závěru, že „*městský soud jednal se správným správním orgánem (tedy konkrétně s Českou advokátní komorou), neboť zákonodárce svěřil rozhodování o určení advokáta České advokátní komoře (viz § 18a až § 18d zákona o advokacii) s tím, že za ni rozhoduje ve smyslu § 45 odst. 2 písm. a) zákona o advokacii její předseda*“. Z citovaného vyplývá, že pasivně legitimovaným správním orgánem je Česká advokátní komora, tedy dosavadní žalovaná.
29. Ve vztahu ke všem napadeným rozhodnutím žalobkyně namítá, že jejich výroky jsou vnitřně rozporné, neboť žalovaná v nich uvedla, že se neurčuje *advokát k poskytnutí právní služby za úplaty dle § 18c zákona o advokacii*, byť zákon o advokacii v § 18 odst. 2 s určením advokáta za úplaty nepočítá.
30. Podle ustálené judikatury zakládá vnitřní rozpornost výroku nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro jeho nesrozumitelnost. Za nesrozumitelné lze považovat pouze takové rozhodnutí, z jehož výroku nelze vůbec zjistit, jak správní orgán o věci rozhodl, nebo u něhož nelze seznat, co je výrok a co odůvodnění, případně též rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, nebo rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje (viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003 č. j. 2 Ads 58/2003-78).
31. Soud shledal, že výroky všech napadených rozhodnutí jsou přehledně odděleny od odůvodnění a je z nich patrné, jak žalovaná o věci rozhodla a kdo je adresátem rozhodnutí. Žalovaná rovněž správně uvedla ustanovení, podle něhož rozhodovala, jak bude dále rozvedeno. Soud ve výrocích napadených rozhodnutí žádnou vnitřní rozpornost nespaturuje.
32. Soud uzavírá, že napadená rozhodnutí jsou přezkoumatelná.
33. Jak již soud uvedl v úvodu, opakovaně se zabýval případy, kdy žalobkyně neúspěšně žádala žalovanou o určení advokáta za úplaty (po 1. 1. 2024) a nedoložila jména dvou neúspěšně oslovených advokátů. Žalobkyně v řízeních o těchto dříve posuzovaných věcech uplatnila obdobné žalobní námitky. Její žaloby byly postupně zamítány rozsudky např. ze dne 22. 8. 2024 č. j. 10 A 41/2024-47, či ze dne 30. 9. 2024 č. j. 14 A 43/2024-51, či ze dne 21. 10. 2024 č. j. 18 A 17/2024-42, či ze dne 14. 11. 2024 č. j. 11 A 70/2024-41, či ze dne 25. 11. 2024 č. j. 17 A 43/2024-31, či ze dne 28. 11. 2024 č. j. 10 A 9/2024-37, či ze dne 23. 1. 2025 č. j. 15 A 57/2024-53, či ze dne 14. 5. 2025 č. j. 18 A 88/2024-51, či ze dne 13. 11. 2025 č. j. 11 A 95/2025-44, a též i třetím senátem např. ze dne 26. 8. 2025 č. j. 3 A 18/2025, či ze dne 26. 8. 2025 č. j. 3 A 19/2025, či ze dne 9. 12. 2025 č. j. 3 A 91/2025-38.
34. V zamítavých rozsudcích jednotlivé senáty zdejšího soudu vyčerpávajícím způsobem reagovaly na veškeré argumenty, které žalobkyně vznesla i v nyní projednávané věci. Soud nemá žádný důvod se od svých dříve vyslovených závěrů odchýlit, a proto v tomto rozsudku pouze ve stručnosti shrne podstatu argumentace a v podrobnostech odkazuje na odůvodnění citovaných rozsudků, jejichž závěry jsou oběma účastníkům řízení známy.
35. Zákon o advokacii stanovuje pro určení advokáta k poskytnutí právní služby několik podmínek, které musí být splněny kumulativně. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii *ten,*

kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí a) právní porady podle § 18a nebo b) právní služby podle § 18c.

36. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii platí, že *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*
37. Podle § 23 odst. 5 zákona o advokacii *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, hrađí jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak.*
38. Z citované právní úpravy vyplývá, že žadatel je k žádosti povinen doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů, pokud se domáhá určení advokáta jinak, než na náklady státu v případech uvedených v § 23 odst. 3 zákona o advokacii.
39. V dané věci není sporu, že žalobkyně požádala o poskytnutí úplatné právní služby, žádosti podávala na formuláři nazvaném „*Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu*“. Ani později v řízení netvrdila, že by nárokovala právní službu bezplatnou. Nelze tak dovodit ani z obsahu jejich podání.
40. Soudu není zřejmé, proč by povahu žalobkyní použitého formuláře, jehož označení a odkaz na příslušné ustanovení zákona jsou zcela jednoznačné, měla měnit skutečnost, že obsahuje položku, zda bylo žádáno o ustanovení zástupce soudem. Formulář neobsahuje žádné položky, jejichž smyslem by bylo zjišťovat majetkové poměry žalobkyně. Je tedy zjevné, že nemůže jít o bezplatné poskytnutí právní služby. Smyslem dotčené položky je patrně zjistit, zda žadatel již nemá soudem ustanoveného zástupce, byť se to v kontextu níže uvedeného čestného prohlášení žadatele, že ve věci, v níž žádá o určení advokáta žalovanou, není zastoupen advokátem či jiným zástupcem, jeví poněkud nadbytečné.
41. Formulář použitý žalobkyní odkazuje na větu druhou § 18c odst. 4 zákona o advokacii, podle níž podrobnosti náležitostí žádosti a způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele v případě žádosti o poskytnutí právní služby bezplatně, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen žalované sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Podle soudu formulace *podrobnosti náležitostí žádosti* a formulace *jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen žalované sdělit* se vztahují k žádosti o poskytnutí úplatné právní služby i k žádosti o poskytnutí bezplatné právní služby, jak vyplývá zejména z § 23 odst. 3 a 5 zákona o advokacii. Podstatné je, že zákonodárce nově upravil možnost poskytnutí právní služby za úplatu (viz níže), čímž vyvstala nutnost stanovit vzor formuláře i pro tento případ.
42. Poskytnutí právní služby za úplatu bylo do zákona o advokacii vloženo až novelou – zákonem č. 349/2023 Sb. účinným od 1. 1. 2024. Před tímto datem zákon neumožnil požádat o ustanovení advokáta za úplatu. Pokud se jedná o určení advokáta podle § 18c zákona o advokacii za úplatu, náklady stát nenese bez ohledu na to, zda šlo o žádost za účelem zastoupení před Ústavním soudem, nedopadá na ni proto § 23 odst. 3 zákona o advokacii.
43. Bylo tedy povinností žalobkyně splnit podmínku § 18c odst. 3 zákona o advokacii a tvrdit a doložit, že neúspěšně oslovila alespoň dva advokáty (viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 2. 2024 č. j. 7 As 217/2023-28, bod 17). Ve světle případu žalobkyně se tato podmínka jeví jako logická. Určení advokáta žalovanou je až krajní možností poté, co žadatel podle § 18 odst. 2

zákonu o advokacii nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem a nemůže si zajistit poskytnutí právních služeb jinak. Situace, v níž by se žadatel, který je schopen (zde navíc i ochoten) si právní služby advokáta zaplatit sám, mohl automaticky obracet na žalovanou bez jakékoli vlastní snahy si advokáta obstarat, by účel § 18 odst. 2 zákona o advokacii popírala.

44. Žalobkyně netvrdí, že by uvedenou podmínku splnila. V přílohách k žádostem naopak konstatovala: „*Jména dvou advokátů, kteří odmítli právní službu ve věci poskytnout, neuvádím*“. Již z tohoto důvodu žalovaná nemohla žádostem vyhovět.
45. Soud shrnuje, že žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta za úplatu ve smyslu § 23 odst. 5 zákona o advokacii s tím, že bude hradit jeho odměnu. Z tohoto důvodu se nemohlo jednat o případ hrazení odměny advokáta státem podle § 23 odst. 3 zákona o advokacii, a žalobkyně tudíž byla povinna podle § 18c odst. 3 tohoto zákona doložit, že se bezúspěšně pokusila oslovit alespoň dva advokáty. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nic takového nedoložila, ba ani uvedené netvrdila, nesplnila podmínky pro to, aby její žádosti mohla žalovaná vyhovět.
46. Nelze se ztotožnit se žalobkyní, že by soudy dosud neřešily otázku, zda vedle sebe stojí ust. § 23 odst. 5 a ust. § 18c zákona o advokacii, když prvé z nich explicitně upravuje možnost požádat o určení advokáta za úplatu, avšak činí tak podle § 18c, které neobsahuje slovní spojení „za úplatu“. Městský soud v Praze ve vícero rozsudcích potvrdil, že ponechání původního znění § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii i po novelizaci stojí. Z § 18c odst. 3 je zřejmé rozdělení určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně a za úplatu, nelze tak dojít k závěru, že by se § 18c zákona o advokacii týkal pouze poskytnutí bezplatné právní služby.
47. Soud i v daném případě uvádí, že povinnost uvést v žádosti jména dvou advokátů, kteří odmítli žadateli právní službu poskytnout, nepovažuje za protiústavní. Jde naopak o logický a přiměřený požadavek. Soudu není zřejmé, proč žalobkyně svými opakujícími se žádostmi neustále zatěžuje žalovanou, aniž by se řádně a věrohodně pokusila si nejdříve právní pomoc za úplatu obstarat sama.
48. Soud tudíž dospěl k závěru, že žalobkyně nesplnila přinejmenším jednu – výše rozebranou zákonnou podmínku pro určení advokáta žalovanou. Proto již neposuzoval, zda stojí i druhý důvod nevyhovění žádostem spočívající v nikoli včasném podání žádostí, respektive v neprokázání naplnění podmínky včasnosti žádostí. I kdyby soud konstatoval v této otázce důvodnost žalobních námitek, na zákonnost napadených rozhodnutí by to nemohlo mít vliv.
49. Soud uzavírá, že napadená rozhodnutí netrpí žádnou vadou, která by mohla způsobit jejich nicotnost (§ 77 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) či nezákonnost. V daném případě pro vydání napadených rozhodnutí existoval zákonný podklad, a sice shora citovaná právní úprava obsažená v zákoně o advokacii, kterou žalovaná v rozhodnutích o žádostech žalobkyně správně aplikovala.
50. K obecné žádosti žalobkyně o předložení věci Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 soud opětovně uvádí, že povinnost uvést v žádosti jména dvou advokátů, kteří odmítli žadateli právní službu poskytnout, nepovažuje za protiústavní. Jde naopak o logický a přiměřený požadavek, vůči němuž soud neshledal důvod k předložení věci Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

51. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
52. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nepřísluší jí právo na náhradu nákladů, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku. Žalované pod výrokem III. tohoto rozsudku soud náhradu nákladů řízení přiznat nemohl, neboť podle judikatury neshledal, že by v projednávané věci přesáhly její běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. března 2026

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.